

jórészt ezekből az összetevőkből álló világkép elleni lázadás, az új, az előzőnél spirituálisabb ember új vágyának, a csodának lázadása. Az új dolgokért való lázadást Szerb különben a regény örök jellemzőjének tartja s nagyon lekötötte figyelmünket az a rész, ahol ezt elemzi. A pásztor és pikareszk regény a barok merev hierarchiájából, a romantikus a racionalizmus bilincseiből keres menekülést, a későbbi regények jórésze pedig ép a szó hétköznapi értelmében is szabadságharcos regény.

A következő fejezetekben a modern francia, angol, amerikai és német regény elemzését kapjuk. Különösen a francia és az angol regényről írott fejezetek finomak és mélyek, ezen nincs is mit csodálkoznunk, hiszen az új szemlélet ebben a két országban kristályosodott a legtökéletesebben s itt vannak legjelesebb képviselői is, akikről néhány szép portrét kapunk. Nagyon tetszett, amit Huxleyről és Giraudoxról írt.

Jó gondolat, hogy mindenütt utal a magyar fordításokra, ez nagyban elősegíti az új regény népszerűsítését, amit különben nagyon fontosnak tartunk: a szóbanlévő könyvek jórésze korunk legtisztább törekvéseit hordozza magában. Szerb Antal méltó tolmácsolója ezeknek a törekvéseknek. Nagy pszichológiai érzéke mellett a néha már talán túlságosan is szépirodalmi stílusa könyvét azok számára is érdekessé teszi, akik a szóbanlévő problémához csak az első tájékozódás igényével közelednek.

Baróti Dezső dr.

„Hirhedett zenésze a világnak” Egykorú versek Liszt Ferenchez. Össze-
gyűjtötték: *Csekey István és Diósy Géza*. Az előszót írta *Csekey István*. Sze-
ged, 1936.

A rövid és áttekinthető életrajz, melyet Csekey professzor Liszt hamvai-
nak hazahozatalára tett indítványa s Liszt magyarságáról tett önvallomása
egészít ki, ép olyan hasznos lehet, mint a nagy muzsikushoz írt magyar és
idegennyelvű versek gyűjteménye, különösen azoknak, akik valamilyen iskolai
ünnepélyt akarnak rendezni.

A hasznos oél mellett más szempontból is megérdemli a kis könyvecske
figyelmünket: érdekesen mutatja meg, hogy a nagy muzsikusra miké-
p tükröződik a múlt század közepének lírájában. Az egész magyar irodalom-
ban talán Liszt az egyetlen, akivel kapcsolatban a két, lényegében is rokon
művészet összetalálkozását tanulmányozhatjuk, ez a tanulmány különösen
azért vonz bennünket, mert így jelentéktelen költők mellett egy Vörösmarty,
egy Vajda János és egy Juhász Gyula verseivel találkozhatunk. Nem lep
meg, hogy a kongeniális Vörösmarty mellett, aki egy-egy jelzővel többet lé-
nyegesebbet mond, mint sok más egész strófákban, Vajda János fiatalkori
verse emelkedik ki. Hozzánk legközelebb Juhász Gyula verse áll, bár azt
hisszük, hogy a nyilvánvalóan alkalomra írott verset maga a nagy szegedi
poéta sem tartja többre bravúrosan megoldott stílusgyakorlatnál. De néhány
nagyon szép sora van s Vörösmarty verse mellett talán az egyetlen, melyet
iskolai szavallásra ajánlhatunk. A többiekben általában nagyon érzik az ötve-
nes évek selypítő édessége. S mivel jórészt másodrendű költők verseiről van
szó, a kor stílusából magyarázható hibák különösen zavaróak. Fokozza ezt

a zavart, hogy az alkalmi versek, amikről itt szó van, csak nagyon ritkán emelkednek a magas líráig. Ezt bizony a kötetben lévő versek is példázzák. Kiadásuk azonban szép emlékezés a nagy muzsikusra és mindenkép megérdemli figyelmünket. Okos dolog volt, hogy a függelékben lévő néhány külföldi verset bilingvis szöveggel adták, az egyes versek végén levő alapos jegyzetek pedig a könyv használhatóságát emelik, főleg az egykorú vonatkozások felkutatása miatt.

Baróti Dezső dr.

KÜLFÖLDI TANITÁSI MOZGALMAK.

(Külföldi folyóiratok nyomán)

1. Az osztrák Hauptschule új szervezete és tanterve. A Hauptschule, mely 1927-ben a Bürgerschuléből alakult, a folyó tanév elsejével új szervezetet és új tantervet kapott. A négy osztályú iskola célja, olyan gyakorlati ismereteket nyújtani, hogy a tanuló azokat a gyakorlati életben hasznosítani tudja, de alkalmas legyen arra is, hogy tanulmányait akár a középiskolában, akár szakiskolákban folytathassa. A Hauptschule kötelező középfokú iskola, I-ső osztályába olyan négy elemi osztályt végzett tanulókat vesznek föl, akiket az elemi iskola a Hauptschulében való tovább tanulásra alkalmasnak tart. Akiket az elemi iskola erre nem képesít, azok vagy az elemi iskola V. osztályában folytatják, vagy a szülők kérhetik, hogy gyermekük a Hauptschulében fölvételi vizsgát tehesen. Ennek sikerétől függ, hogy a tanuló az elemi iskolában vagy a Hauptschuléba kerül-e.

Minden Hauptschule tantestülete, a tanterv szellemének megfelelő, de a helyi szükségleteket is figyelembe véve, tanmenetet állít össze. Ezt a tanmenetet a kerületi iskolafelügyelő elnöke alatt tartott konferencián tárgyalják. Erre a konferenciára meghívják a kerületben lévő szakiskolák és középiskolák igazgatóit, valamint a kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági érdekek képviselőit, hogy az anyag kiválasztására vonatkozó kívánásaikat előadhassák.

A következő osztályba való fölléphetést bonyolult utasítás szabályozza. Az eredmény megállapításánál a torna és ének nem számít. Aki ezeken kívül egy tárgyból bukott, az javító vizsgát tehet. Aki a németet és számtant kivéve két tárgyból bukott, az osztályt a Hauptschulén ismételheti. Akik az I. és II. osztályban a németből, vagy számtanból és még egy tárgyból buktak, vagy a németet és számtant kivéve másik három tárgyból buktak, azok a tantestület határozata szerint vagy ismételhetik az osztályt, vagy áttétetnek az elemi iskola VI., illetőleg VII. osztályába. Az így minősített III. osztályú tanuló ismételheti az osztályt.

Akik még ennél is rosszabb eredményt mutatnak, azok visszatétetnek az elemi iskola V., illetőleg VI. osztályába. Az így minősített III. osztályú tanuló ismételheti az osztályt.

Olyan tanulók, akik a Hauptschule valamelyik osztályát jó eredménnyel